

autem Michael posteaquam fecit professionem in ordine, factus est vir admodum religiosus et sacerdos Deo devote serviens. habuitque naturaliter bonam fortemque vocem, et ob id pluribus annis fuit Cantor Chori, quod ministerium laudabiliter exequabatur quia non erat musices imperitus: et fuit elegans bibliographus, scripsitque in hac domo pulchrè diversa volumina. Et in primis quidem unum missale cujus crucem quae ante Canonem ponitur venustè admodum depinxit quaedam Puella Bruxellensis. Literas autem Capitales D. Judocus Hinckaert frater noster monachus hujus Domûs concinnè formavit: quod missale poni solet in quinto altari ante B^m Mariam. Scripsit item D. Michael Vitas Patrum, quo Libro nunc fratres utuntur qui legunt in Refectorio, et in Choro semper solet reponi. Item scripsit magnum Librum in quo sermones et Homiliae Doctorum continentur cum residuis quae per totum annum in Conventu fratrum leguntur, tam de tempore quam de Festis. Multa scripsit insuper ad usum suum parvâ Literâ in papyro: nam praedicta volumina scripta sunt in excellenti pergameno. fuit autem D. Michael iste multum solitarius et silentium strictè servabat, aliasque ceremonias ordinis. perquam rarò consuevit ad alios fratres venire aut eorum velle Cellas intrare, nisi fortè operum communium tempore. Neque visitantes recipiebat in Cellam suam nisi coactus, idque satis aegrè. gratanter tamen fratres suos et amicos a Casleto venientes excipere consuevit. Rarò admodum tempore colloquij manebat in fratrum societate commentandi gratiâ, nec libenter ad spaciamenta veniebat. Tentationes et afflictiones quas homo ille religiosus et Deo charus perpressus est quis sufficeret enarrare? Homo simplex et rectus ac timens Deum recedensque a malo, blandimenta mundi fugitans mansitabat in Cellâ secum habitans, intra cubiculum et clauso ostio, orans Deum Patrem in abscondito. Semper autem habitavit in Cellâ cui titulus est C. erat praeterea D. Michael in victu sobrius, in suppellectili cellae purus; non tamen curiosus neque preciosus; quia magis animam suam Deo cultam reddere studebat quam exornare parietes, quemadmodus B^s Cyprianus docet Donatum suum Libro Epist^m 2° Epistolâ 2^a circa finem. Libros etiam qui mentem legentis inflammant perlibenter consuevit legere et scribere; quorum de numero sunt Libri Thomae kempensis “ qui sequitur me, et reliqui ejusdem. Item de spiritualibus ascensionibus mentis in Deum Gerardi de Sutphaniâ. Hae fuerunt deliciae D. Michaelis. Item scripsit pro suo usu sermones D. Alberti magni de tempore et de sanctis. Item Bonaventurae et Bernardi Libros curiosè legebat. Ex quibus tamen ut quibusdam videbatur factus est nimis scrupulosus conscientiae et id quidem saltem in uno. Siquidem in quodam Libello qui S^{ti} Bernardi habet titulum scriptum reperit: quod sacerdotes divinum persolventes officium, ad minimam usque literam, tenentur omnia vel audire vel pronuntiare quae ab Ecclesiâ catholicâ sunt eis ordinata. Quale exaggerationis

praeceptum somnolentis fortassé et pigris et negligentibus non importuné proponitur, ut vigilanter et allacriter divinum persolvant officium stantes in conspectu Dei et in conspectu sanctorum Angelorum ejus. at D. Michael (quod sciamus) non consuevit esse somnolentus in choro. quoties tamen vel parum quid in Choro fuit tectum aut cantatum, quod non intellexerat aut non pronuntiaverat, protinus a statione suâ exijt, et accepto lumine privatim extrâ chorum, illud quidquid esset, repetivit et relegit. Et hoc ipsum sepius illi veniebat usu praesertim in senectute suâ, quando et auditus paulatim ejus deficeret et memoria. quidam verò consolabantur eum suadentes ei ut ita facilè ob hujusmodi rem non exiret Chorum, dicentes que id nequaquam esse neccessarium, sed divino officio finito si quid relegendum putaret, relegeret. Nos aiebant omnes unum sumas, et omnes in unum pariter convenimus: ut quod ab uno satis perfectè nequit fieri, ab alys adimpleatur. et quamvis cuncti mortales sint imperfecti Deus tamen perfectus est, et opera ejus perfecta sunt omnia, quem suppliciter invocamus et rogamus etiam; ut quicquid in nobis aut in actis nostris est imperfectum, ipse misericorditer adimplere dignetur, sicut de viro justo canimus : Honestavit illum Dominus in laboribus, et complevit labores illius. At hujusmodi verbis non penitus D. Michaelis scrupulositas potuit abstergeri. quâpropter nocturno tempore maturinas horas legebat solus in Capitulo, et item alias horas quando voluit; idque permissu Prioris cumque postea magis indies magisque senectudine deficeret; saepenumero flebat ubertim, quod divinum persolvere nequibat officium. optabat quidem alacriter Deo laudes cantare et honorem illi debitum exhibere; sed in semetipso per experientiam didicit verum esse quod scriptum est: corpus quod corrumpitur aggravat animam: et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Proinde Visitatores ordinarunt ut quotidie septes dumtaxat aut octies si benè recordot, legeret orationem Dominicam, atque omnem conscientiae scrupulum deponeret; ut nihil amplius legere teneretur, utque bono consilio magis adquisceret, essetque corde tranquillus, injunctum fuit hoc illi in poenitentiam salutarem. Denique paucis diebus ante obitum suum, in Oratorio suo suscepit venerabiliter et religiosè de manu Prioris nostri sacramentum Corporis Christi. postremùm die quodam sabbati celebratis missis privatis convocatis sunt monachi ad aegrotum, qui jacebat super lectum suum. quando autem intravimus Cellam ejus; longum adhuc ille trahebat anhelitum, sic, ut non statim mihi videretur esse moriturus. at inchoante Priore coepimus legere Litaniam Sanctorum flexis genibus antè lectum ejus. quibus finitis, cum alys precibus, Passionem Domini secundum Joannem Prior etiamnum legit: et interea decurtari coepit anhelitus egroti. deinde preces adhuc alias ad Deum et commendationes religiosas Prior legit clarâ voce. Interimque

spiritum ille reddidit et migravit ad Dominum, sic; ut antequam pergeremus ad prandium circiter horam decimam, defunctus esset. Nonis hoc est 5 septembris 1528.

D. Jacobus Fabri Gandensis. Monachus professus hujus Domûs, ante ingressum Ordinis sacerdos saecularis, receptus et vestitus a D. Arnolde kaerman Priore in die Conversionis S. Pauli, anno 1478 et anno sequenti professus. Audiamus auctorum 2ⁱ Chronici fol. 97 qui cum eo vixit. Hic erat (inquit) Civis Gandensis naturaliter habens bonam et sonoram vocem et in arte musica peritus. Qui sicut ipsa mihi narravit; mirum in modum tentatus aliquando et afflictus in hâc domo fuit, tempore quo D. Gaspar hic erat Prior, quibus tandem malis post dies multos, paulatim in modum fumi evanescentibus; omninò se liberatum sensit, Deoque gratias uberes egit. fidelis autem Deus est, qui non patitur suos tentari suprâ id quod possint; sed facit etiam cum tentatione proventum; ut possint sustinere. Erat autem D. Jacobus vir pius ac timens Deum offendere, in scripturis divinis diligenter exercitatus, multaque legerat et ea presertim quae ad pietatem nutriendam faciunt. unde quoties erat in spaciamentis, suaviter aliquid e sacris Literis in medium ferè proferrebat. Habebatque non modo exempla multa in promptu, sed etiam auctoritates sanctorum Patrum Hieronymi, Augustini, Ambrosy, Gregory, Bernardi et aliorum, quibus confirmares eloquia sua. dicebat enim, opere precium est ut dicta nostra ligentur autoritate aliquâ aut sententiâ gravi. Hoc enim viri docti et eruditi servant ut semper accuratè considerent, quomodo quod proponunt, cincinnè possit comprobari. Fundari incoeptâ Cartusia Lovaniensi anno 1491 illuc D. Jacobus missus fuit cum primis fratribus ordinis ut sacrista, quorum ut Raissius inquit prima habitatio, ratio victûs et totius forma disciplinae tam arcta fuit ut verè dici possint: panem arctum et quam brevem ad victum habuisse. Anno 1500 in profesto omnium sanctorum (pergit Chronicon) ibi loquebar cum eo, vitreum Lygnum mundante, et ornante propter festum Candelarum, Altare, namque Editui ministerio ibidem ipseungebatur. deinde anno 1505 circiter kalendas Junij per ordinationem Patrum redyt ad Domum hanc suae professionis aequè illo tempore fuit in hâc Domo quidam monachus aegrotus et Hydropicus aquâ rubrâ D. Joannes Flandrius a Querceto Hannoniae, cujus suprâ vitam obitumque descripsimus. Cumque D. Jacobus adhuc esset hospes, maneretque adhuc in Domo inferiore et intereâ spatiamentum habereamus ob adventum et reditum ejus, aegrotus ille praedictus nobiscum venit ad spatiamentum intra septa Domûs nostrae, quod erat illi spatiamentum postremum. Quippè qui postridie aut paulo post obyt. Quo sepulto D. Jacobus intravit in Cellam ejus sic ordinante Priore habitaturus ibi. Cui Cellae titulus est Juxta portam: et ibidem mansitabat ad extremum usque diem vitae suae mortalis. fuitque in hâc Domo Confessionum auditor et diligens sermonum Dei praedicator. Noctu atque interdium conventum sequebatur et in

(1242) h. 17106

precibus erat assiduus, praeter eas quas ab ordine persolvendas publice et privatim habemus. Porro D. Joannes Flandrius cujus supra me minimus, erat Infirmarius Domûs hujus ; cui successit in hoc etiam ministerium D. Jacobus, ac diligenter more ordinis ad tempus illud officium exequabatur. Postea vero quam annos plusquam quinquaginta fuisset in ordine quodam die, tertio laborum communium in octobri, cum essemus more solito in spaciamento; D. Jacobus à portâ veniens aut a sartorio, transyt ante presepio Equorum: ubi canis quidam niger hujus Domûs jacebat ad solem; quem intuitus D. Jacobus et subridens : hem turpis bestia, inquit, et pede suo leviter canem trusit. At canis ut erat acer admodum, protinus exurrexit latransque D. Jacobi lacinias invasit, non tamen laesit eum. Sed nim expavefactus ibi D. Jacobus corruit in terram. id cernentes aly velociter accurrerunt eumque sublevarunt; quod ni fecissent, per se surgere non potuisset. nam ita laesus ibi fuit, non quidem a cane, sed vel pavore concepto vel inopinato casu; ut inambulare non posset. et quamvis nullum corporis ejus membrum luxum esset, necesse tamen erat ut ad Cellam suam portaretur. ubi collocatus super Lectum suum, de hâc infirmitate non convaluit. Intantumque jacuit ibi, usque dum corpus ejus quibusdam in locis cute nudaretur, et quando illae plagae detegebantur, odor admodum gravis et egrè tolerabilis inde prodibat. Nec interim quicquam ipse conquerebatur, nam supra modum patiens tam fuit. Ritè sumptis igitur Ecclesiae sacramentis, pridie kalendas Decembris vesperi post completorium, hoc est more nostro primâ Xbris defunctus est, et ingravit ad Dominum anno 1529.

D. Michael Zarenbergh Bruxellensis, Monachus professus hujus Domûs, receptus en vestitus a D. Carolo Serraes Priore in festo S. Luciae virg. et mart. 13 Xbris 1501 et sequenti anno 1502 eâdem die professus. Sequamur nostum Chron. Fol. 99. Hic Michael et D. Joannes Bruno cujus etiam supra mentionem fecimus, pariter operam latinis dederunt Literis in ludo primùm Anderlacensi, deinde Lovany in ludo M Joannis Standonici. a quo simul venerunt ad ordinem nostrum et ad Domum istam. et frater quidem Micheal posteaquam fecit in ordine professionem, tamen nondum sacerdos erat, tamen anno primo 1503 post professionem suam, loco D. Frederici Brant, factus est sacrista hujus Domûs, tempore quo visitatores ordinis nostri Domum hanc ordinariè visitarunt. quod ministerium pluribus annis administravit. a quo deinde per Priorem absolutus ad Cellam suam redijt et iterum factus est sacrista D. Fredericus Brant, qui sesqui anno fuerat ante fratrem Michaelem executor hujus officij. D. igitur Michael incola Cellae vir fortis et robustus et

(2175) Ch 17190

eminenti statura praeditus diversa interim habui exercitia, et per totam
 fermè vitam suam sanus et incolumis inter nos vixit. rarò admodum fuit
 aegrotus quamvis esset melancholicae complexionis, habuitque naturaliter
 bonam et claram liquidamque vocem, artis musicae non penitus imperitus
 et erat illi visus corporalis acutus admodum. Scripsitque nonnullos etiam
 in hâc domo Libros, et multa opera manualia probè sciebat operari. et quo=
 ties aliquis indigebat adjutorio, convocatus non illibenter fratribus in=
 serviebat. Libros quoque non inconcinnè sciebat compaginare, quod et
 quandoque fecit apud nos officium. atque in postremis annis vitae suae
 fuit Cantor Chori. Sed circiter an: 1514 quando Desyderius Erasmus Roter=
 damus emisit novum Testamentum e graeco in latinum recenter versum,
 et graecae literae inciperent apud nostrates passim esse in pretio. rei novitate
 pellectus D. Michael diversos paulatim sibi studuit libros acquirere, non
 modo latinos sed etiam graecos et hebraeos complusculos. quibus indagan=
 dis ac discendis multam dedit operam. Sed quia neque ducem neque prae=
 ceptorem habuit, per se multùm non potuit proficere. pervenit tamen
 ad id scientiae, ut legere et scribere et nonnihil intelligere posset tum grae=
 cè tum hebraicè. Namque Testamentum novum habebat graecae impressum
 cum Desyderij Erasmi interpretatione primâ, scholijs ejusdem adjectis.
 Habebat et Psalterium Davidicum grecè impressum in volumine perpusillo,
 et aliud volumen cui titulus est Lexicon grecum cum interpretatione
 latinâ. Itemque Eteromata Constantini Lascaris, et primam partem
 Gramatices Theodori Gasae cum Erasmi interpretatione latinâ. Itemque
 Isagogica et progymnasmata in graecam linguam quinquies ad huc
 aut sexies auctorum diversorum. Item in haebraicis habuit Grama=
 ticam Volphangi fabricij Capitionis cum ejusdem interpretatione la=
 tinâ. Itemque Gramaticam Joannis Campensis, ex dictis et varijs
 literis sui praeceptoris Eliae collectam. Itemque Lexicon haebraicum
 cum interpretatione latinâ. Itemque Psalterium Davidicum in par=
 vo volumine. Itemque Isagogica in linguam hebraeam ad huc ter
 aut quater diversorum habuit autorum. et alios etiamnum habuit
 libros cum aliorum quidem tum praesertim Erasmi Latinos, nem=
 pe colloquia et Paraphrases ejusdem aliquas, et alia quaedam ejus=
 dem opuscula. Novumque Testamentum quinquies aut sexies habuit
 et alia multa. quibus evolvendis saepe numero magnum coepit delec=
 tationem et assiduus in hujusmodi fuit studys. neque dubium
 est quin amplius profecisset in eis, si ducem ac praeceptorem ha=
 buisset ac sodalitatem ad conferendum cum alijs; quandoquidem non
 omnino fuit obtusus ingenio. porro menses quinque ante obitum
 suum fuit iterum Edituus templi constitutus. at paucis diebus an=
 tequam coepit aegrotus esse, cum sepulta fuisset apud nos mater
 aurigae nostri, quidam frater laicus secum portarat ad Cellam suam
 linteum magnum quo libitina solet operiri; quod postea cum videret
 ibi D. Michael: heus inquit et hoc querebam, nesciens brevi se mori=

turum et illo tegmine se propediem operiendum. haec ubi sepultus Michael fuit Laicus ille frater satis admirans mihi narravit. Caeterum circa festum imo post festum Beatorum martyrum Maurity et sociorum ejus D. Michael coepit malè habere, venitque ad me quidem dicens: vade inquit et paululum agita pro me campanam, erat nimirum hora tunc nona ante prandiam. et cum haec dixisset febricitans, omnino vigore et spiritu amisso, ibat ad cellam suam; atque indies magis magisque coepit aegrotare, nec amplius fungi suo quivit officio. denique in profesto S. Michaelis Archangeli, tempore vesperarum cum esset in Choro, velut syderatus et apoplexia percussus, stans in sede suâ penè obmutuit obstupuitque, sic ut ocyus allato sedili et in eo positus ad suam Cellam deferretur a pluribus. ibi super lectum suum positus jacuit sine cognitione et sine loquelâ ad diem usque sequentem. quo die facta coenâ in coenaculo, pariter omnes ad aegrotum properavimus cum Extremâ unctione, quod sacramentum Prior illi ministravit. Letisque precibus diversis, postea unusquisque ad Cellam suam accessit lecturus completorium. remanseruntque apud eum duo fratres qui ambo fuerunt primi in hâc domo post eum morituri, quod minimè suspicabantur. denique post sesqui horam, cum quidam rursùs adessent fratres D. Michael expiravit pridie Calend^s Octobris hoc est 30 7bris 1531. Triginta annis fuit in ordine, vocabatur Michael et in die S. Michaelis obyt.

D. Judocus Herbos Ascanus Monachus prof^s hujus D. receptus et vestitus a D^o Carolo Serraes Priore, anno 1520, et anno sequenti professus. Audiamus de eo D. Joannem Amonium in 2° Chronico fol 111. In Pago cui nomen est Ascha, inter Alostum et Bruxellam ortus fuit Judocus Herbos. qui antequam venit ad ordinem Parisijs operam dedit literis latinis. qui religiosè vixit inter nos in primis annis, et post professionem suam habuit ministerium compaginandi Libros. deinde post obitum D. Michaelis supradicti Domûs hujus sacristae D. Judocus illi successit in hoc ministerium, quod tamen per annum integrum non administravit. quandoquidem anno 1532 per Capituli generalis ordinationem, cum D. Carolus Serraes senex et Jubilarius et inutilis ab officio Prioratûs fuisset absolutus: electus à fratribus D. Judocus, factus est Prior hujus Domûs, tamen penultimus adhuc esset monachorum. atqui non multos post dies coepit malè habere, ita ut neque privatim dormire neque publice cantare quiret. Unde ingravescente infirmitate, cum accessisset Bruxellam ut a medicis ibi curaretur. quarto Idus Aprilis hoc est 10^a Mensis hujus, juvenis adhuc, circa meridiem obiit, et erat dies ille coena Domini A^o 1533. et decem Mensibus dumtaxat fuit Prior. Jam Convisitator hujus Provinciae nostrae Prior D. Bruxellae profectus erat uno die Cartusiam versus, antequam D. Judocus Prior noster Bruxellae moreretur. cum igitur Visitatori

(1949) U h 174

nuntiatum esset defunctum esse Priorem D. Capellae, protinùs cum Priore D. Antverpae venit et fuit apud nos sabbato in hebdomadâ Paschae, atque illo die fuisset electio celebrata nisi Domo Procurator noster abfuisset. propter cum ergo dilata fuit Electio usque ad diem Lunae sequentem, quo die postulatus fuit in Priorem D. Sebastianus Petrus Hollandus monachus D. Capellae professus qui tum morabatur Antverpiae in D^o Ordinis nostri, et hebdomadâ sequenti die Lunae Prioratûs D. hujus investituram accepit: de quo infrâ.

D. Fredericus Brant Bruxellensis Monachus professus hujus Domûs, ante ingressum ordinis sacerdos saecularis. receptus et vestitus veste novity à D. Joanne van Etterbeke Priore circa finem may 1496 et sequenti anno professus. hic fuit sacrista a^o 1509 item 1511, tum postquam ab illo officio fuisset absolutus, iterum institutus est sacrista. Obyt autem 26 februarij 1537 postquam 55 annis laudabiliter vixisset in hâc domo.

(709) Ch M 064

D. Joannes Hasart Angiensis. Monachus professus hujus Domûs, vestitus a D. Carolo Serraes Priore in festo S. Blasy Episcopi et Martyris 3^a februarij 1501, et anno sequenti, die praedicto sub eodum Priore professus. obyit autem vicarius in hâc Domo 29 Octobris 1538.

(1574) a M 134

D. Carolus Serraes Gandensis Monachus professus hujus Domûs promotus Lovany in Falcone, receptus et vestitus a D. Arnolde kaerman Priore circa Januarii 1481 sedecim diebus ante obitum ejus, et anno sequenti professus sub D. Jacobo de Burssa= lia Priore. Annis aliquot post suam professionem factus sacer= dos et institutus est hujus Domûs vicarius, deinde hinc missus ad Prioratum Domûs nostrae Valencenarum. Cum autem D. Joanne de Etterbeke Prior hujus Domûs defunctus esset 30 July 1500 D. Carolus electus est a Conventualibus Prior Mense Augusti sequenti. Anno 1514 feriâ quintâ secundae septimanae Octobri celebravit cum Conventu solemniter commemorationem foundationis hujus Domûs de anno Ducentesimo. Nactus est autem post hunc annum tempore reliquo sui Prioritus turbulenta tempora, quibus sane requirebatur expertissimus in rerum temporalium administratione Prior et officiales. circa annum 1516 exigere incepit Princeps Carolus Bonorum amortisationes quae solvi debuerunt, et alias subventiones et taxas insolitas et gravissimas annis singulis. certè quid novi pro nobis qui solebamus ab initio foundationis nostris de similibus omninò exempti esse ad liberi. hae taxae et subventiones petebantur ratione Bellorum quae Princeps noster sustinenda habebat

(442) Ch M 036

vel contra Gallos et Regem illorum Franciscum i^m vel contra Luthe-
ranos vel contra Turcam; et accreverunt ita, ut anno 1534 sub
successore Caroli Serraes daremus taxati valorem dimidiotatis bono-
rum nostrorum omnium. pro quibus taxis solvendis de consensu
Capituli nri gls et Reverendi Patris, varias haereditates et varios
Redditus coacti fuimus vendere. non mirum quod D. Carolus
Serraes pro 720 florenis, cum suo Conventu, susceperit pro suâ
Domo onus legendin perpetuum unam quotidianam missam ad
Intentionem D Joannis de Behault Patris Confratris nostri Nico-
lai. cujus oneris sequitur Littera.

Cunctis has Literas audituris aut visuris : nos frater Carolus Serraes
humilis Prior Domûs Capellae B. Mariae ord Cartusiensis juxta An-
giam Diocesis Cameracensis totusque illius Loci Conventus ; salu =
tem in Dno cum notitiâ veritatis. Notum facimus qualiter noster
bonus amicus et pater in Dno Joannes de Behault senior moram
trahens in Montibus Hannoniae circa Domum ubi venduntur blada
(desiderans fundare perpetuè unam missam celebrandam secundum exi=
gentiam dièi, dicendo officium missae ad suam intentionem pro vivis
et Defunctis) requisivit a nobis an vellemus attemptare recipere
quotidianam missam perpetuè celebrandam per nos et nostros succes=
sores secundum officium dièi ad suam intentionem pro vivis et De=
functis. Nos itaque maturâ insimul deliberatione habitâ, conside=
rantes suam continuam instantiam necnon et Beneficia ac plurima
donaria a longo tempore gratis nobis collata, ac etiam attendentes
pro presenti nostram neccessitatem et indigentiam; ad exonerandam
quoque nostram Domum de multis debitis et ad providendum commo=
dius Conventui de necessarijs et consuetis provisionibus: favorabili=
ter inclinati ejus instantijs et requiestis, assensimus et per praesentes
consentimus necnon et acceptamus quotidianam missam celebrandam,
sicut dictum est, exceptis diebus in quibus ordo noster interdicit mis=
sam celebrare sicut tribus diebus ante festum Paschae ac in mag=
nis solemnitatibus videlicet Paschae Pentecostes et Natalis Domini
in quibus solemnitatibus totus Conventus communicat de manu Pri=
oris aut Praesidentis. Sub tali tamen conditione quod dicta missa
celebrabitur per nos et nostros successores, aut per aliquem aut ali=
quos deputandos et ordinandos per nos in Capellâ exteriori B. Mariae
omnibus diebus perpetuè et dicitè ad honorem Dei, ad salutem ani=
marum praedecessorum suorum ac pro semetipso et uxore suâ et
alys amicis suis pro quibus desiderat, ad suam intentionem. Super
hys cognoscimus nos recepisse summam septingentorum et viginti
florenorum, quam summam intendimus applicare tempore futuro
ad Redditus et haereditates ad fundationem dictae missae deputandas.
Et dum bona sufficientia acquisita fuerint, faciemus ea amortisari

a Principe pro securitate : In hijs obligamus nos et nostros successores in perpetuum. In signum securitatis et stabilitatis nos sigillari fecimus dictas Literas tam sigillo Prioris quam signo Magno Conventûs hys affixis et pendentibus. Anno Millesimo Quingentesimo Vigesimo Octavo. Octavo decimo die January.

In quadragesimâ hoc anno vendidit D. Carolus Prior de consensu Conventûs ad habendum unde praedicta solveret multa Vascula Argentea partim donata, partim acquisita in pondere 6 marcarum et unciae.

Ex annotatis D. Caroli videtur quasi fuisset circa añ 1520 Convisitator hujus Provinciae cum visitatore D. Bibaucio Cartusiae Gandensis Priore post electo ordinis Generali ; nam hoc anno habet in quodam Libello Expositorum : Eundo ad visitandum in quadragesimâ etc et Anno 1521 dicit Wallius Bruxellensis quod cum D. Bibaucio visitatore in visitatione Sylvae S. Mart, concesserint monachis licentiam eundi semel in anno ad Pagum de Hemelverdighem etc et hoc titulo Convisitationis: sed quia ut talis non habetur in Catalogo Visitorum, credendum est quod in illis actibus non fuerit nisi tamquam Collega.

Accidit sub D. Carolo res memorabilis quam describit D. Joannes Amoenius in 2° Chronico fol. 104, quamque omittere hic non possum.

Anno inquit 1528 cum essent induciae inter nostrates et francos, tertio nonas, hoc est 5ª octobris in Vigilia S. Patris nostri Brunonis, et in profesto annuae Dedicacionis templi nostri : venit ab Alosto per Niniven Illustris Domina Dña de Vendom versus Angiam.

Sed a Ninive sacerdotem sacellanum suum, virum prudentem et probe eruditum praemisit non incomitatum ad nos ; qui Priorem nostrum conveniret percunctareturque num liceret Illustri Dña de Vendom cum suis Heroinis intrare monasterium nostrum. Prior noster hoc audito nuncio satis attonitus et perplexus, quid ageret prorsus ambigebat; nam si non annueret petitioni, metuebat indignationem Dominae et eorum qui cum ipsâ erant. Si vero annueret metuebat censuram Patrum Ordinis nostri, qui severiter ordinarunt ne mulieres (quod fieri potest) ingredi Claustra monachorum permittantur. Proinde sacellano respondit Prior noster; se Patrum ordinatione impediri, nec audere quod petebatur concedere, usque dum a Visitatore Provinciae nostrae id faciendi copiam haberet. Ordinationemque Patrum sacellano scriptam ostendit et rogavit ne quisquam moleste ferret, quod a praescripto Patrum inconsultè non discederemus. post prandium verò circiter horam secundam Prior in Colloquium jussit monachos acciri. qui cum simul adessent, dixit: Fratres adest Domina de Vendom, Domina nostra Angiensis, et ingredi poscit in Claustrum nostrum: quam si admisero, vos accusabitis me apud Patres; proinde non ausim facere quod postulat. Attamen in Ecclesiam usque anteriorem eamus pariter obviam ei. Itaque Prior indutus cuculla Ecclesiasticâ cum Stola praecedebat nos, habens in manu parvam Statuam lineam deauratam divi Michaelis, argenteam crucem tenentis;

in quâ parvula pars est ligni Sanctae Crucis. cum autem venissemus ad valvas Ecclesiae anterioris: ecce via publica plena curruum et Equorum ingensque tumultus hominum et equorum frementium et hinnientium, quippè ducenti ferè homines in curribus et in equis adesse dicebantur. Ipsa verò Domina de Vendom et filia filij ejus inter duos Equos pylento simul vehebantur. Ut autem Domina vidit Priorem nostrum et nos juxtà cum stantes ad januam intrà limen Templi; protinus ad nos venit et super limen Templi flexis genibus osculabatur obtatam a Priore crucem praedictam. Et Prior etiam flectebat genua sua quando crucem obtulit osculandam. deinde perpauca locuti circà januam Domina intravit in Templum et in sacellum B^a Mariae Virginis, et subsequabatur eam in primis quidem sua neptis praedicta et sex aut octo mulieres adhuc aliae comites ejus et quidam viri etiam. Sed quia tunc intrare non potuit Domina in Chorum ubi Cor Patris ejus sepultum est antè summum altare : ipsa misit illuc sacellanum suum ut ibi preces legeret. Ille igitur et alius vir cum eo, et ego cum ipsis legimus inter nos tres, ibi Psalmum De profundis cum alys etiamnum precibus, et attuli aspergillum cum aquâ benedictâ. quam cum aspersisset ille sepulchrum, pariter ad Dominam redivimus et ad eos qui cum ipsâ fuerunt fratres et alios in sacello familiariter inter se loquentes; Interim venerunt fratres Laici afferentes vasa pitoria vitrea et potum, obtuleruntque potum bibere volentibus. et Domina bibit, simul et quidam alij, ac deinde valedicentes nobis omnes ascenderunt currus et equos et mulos, et abierunt Angiam usque ad tempus, quo Prior misso nuncio ad visitatorem, haberet facultatem admittendi Dominam et alias mulieres cum illâ venturas. Post dies autem non multos Prior concinnatis Literis quas ad visitatorem missurus erat profectus Angiam, ostendit eas Dominae et sacellano ejus et alys qui aderant; at sacellanus etiam suâ manu supplicationem subscripsit. quibus cum visitator Prior Gandavi praebuisset assensum: die quodam sabbati venit ad nos Domina cum paucis, sic; ut ultrà sex et triginta homines utriusque sexûs vix haberet secum. vocatus igitur ego a Priore circà horam decimam, legi missam in summo altari; Domina et comitibus ejus eam audientibus. quâ finitâ Dominam et eos qui aderant aspersi aquâ benedictâ. et ibant illi visum diversa monasterij nostri loca, ac deinde ad prandium quod Domina suis expensis et a suis Cocis jusserat preparari. habueruntque monachi quilibet duos aut tres albos panes parvulos et alleca recentia assa, unusquisque unum vel duo, et adhuc

aliquid de piscibus marinis preciosis, praeter portionem dici . deinde post prandium venerunt ad cellam Prioris et ad cellam vicarij, et ad cellam Procuratoris; deinde ad cellam fratris Nicolai Montensis, ubi diutius fuerunt . deinde ad aliam Cellam cui titulus est 2, cujus habitator (ipse qui scribit met) dono dederat Dominae unum Horologium de pulveribus testarum ovorum et clepsydris vitreis concinnatum. quod valda gratanter accepit Domina . deinde antè vesperarum tempus omnes ex monachorum Claustro discesserunt . Porrò ista Domina de Vendom erat soror Dñae Franciscae uxoris D Philippi de Ravenstain, ad quam devoluta erat haereditas et Dominum Terrae Angiensis. Sed quemadmodum D. Philippus de Ravenstain post obitum uxoris suae, pretiosissima quaeque bonorum mobitium quae fuerunt Angiae transferri jussit in Winendale sic isti qui cum Dominà de Vendom fuerunt; quidquid residuum erat bonorum mobiliium, abstulerunt secum et abierunt in terram suam antequam induciae finirentur.

Anno 1531 in die S^{co} Agnetis secundo qui est 28 Januarij D. Carolus Serraes Prior celebravit suum jubileum quinquaginta annorum in ordine, et caepit caecutire, deinde factus est quasi caecus totus adeoque inutilis. quare a generali capitulo nostro instantèr absolutionem postulavit, quam per Cartam ejusdem Capitulo anni sequentis 1532 obtinuit his verbis: Priori Domûs Capellae ad suam magnam instantiam et propter visûs inopiam fit misericordia, et electionem novi Prioris Conventui committimus, quae si canonica fuerit per visitatores Provinciae confirmetur, futuro Priori mandantes eoquod absolutus Prior multis annis laudabiliter illi Domui praefuit; quem voluerit ejusdem Domûs Religiosum in obsequium habeat, et omnis ei humanitas exhibeatur . obyt tandem hic bonus Pater 4^a January 1541.

D. Joannes Hallet de Lessiniâ monachus professus huius Domûs vestitus in festo B^e Mariae Magdelenae anno 1500 a D^o Joanne de Etterbeke Priore brevi ante mortem, et anno sequenti 1501 eâdem die professus sub d. Carolo Serraes Priore. hic multis annis fuit Cantor Chori et obyt 2 Xbris 1541.

D. Joannes Ammonius de Harenâ Gandensis monachus professus hujus Domûs, receptus et vestitus a D. Carolo Serraes Priore anno 1500 in die S Martini, et professus eadem die, anno sequenti sub eodem Priore. Hic est author et scriptor secundi Chronici Domûs Capellae continentis vitam et mortem illorum hujus Domûs cum quibus hic vixit. certum est quod fuerit vir egregie Literatus sed met ipse hoc nimis sciebat, nam de alys Literatis confratribus non ita scribit sicut de se, et parum videtur sensisse de suis superioribus, meo judicio: sed humiliatus fuit, et permisit Deus ist in haeresim Luteranam caderet sed surrexit. habebat fratrem professum Domûs nrae

(1575) G. M. 145

(1357) G. M. 145

Sylvae S. Martini egregium virum pariter Litteratum nomine Livinum, nostro seniore. filij erant D. Jacobi de Harenâ Civis Gandensis, qui defunctâ uxore suâ factus sacerdos professus est apud moniales in Syon propè Cortracum ordinis Canoniorum Regularium S. Augustini, de quo in Chronico fol. 112 filius scriptor habet sequens. Anno 1531 obijt Cortraci sexto Idus Julij probus vir et venerabilis senex et sacerdos . D. Jacobus de Arenâ, qui quondam matrimonio legitimo conjugatus ex uxore suâ liberos suscepit complures. quorum duo postea in ordine Cartusiano fuerunt professi. Unus in Domo Sylvae S. Martini propè Gerardimontem, et alter in Domo Capellae propè Angiam. Atqui defunctâ suâ conjuge Dñs Jacobus factus est sacerdos saecularis. deinde post aliquot annos intravit religionem et habitum suscepit fratrum regularium S. Augustini, et professionem fecit in monasterio Sancti monialium quod Syon dicebatur. qui tametsi ortus fuit Gandavi et inibi fermè semper commoratus: ubi suas possessiones habuit et predia super quibus processit ad sacerdotium; tamen posteaquam factus est sacerdos, curtracum profectus in praedicto loco fuit coadjutor praepositi Domûs illius. Ubi plus quam triginta annos religiosè vixit. habuitque unam filiam ex uxore suâ praedictâ professam in eodem monasterio quam reliquit etiamnum superstitem sicut et duos praedictos filios. qui praeter caetera dona quae donavit Domui Capellae ordinavit unam Libram grossorum flandriae nobis recipiendam a Domo professionis suae per ministros Domûs Capellae post obitum suum, ut pro se fratres orarent Deum, et Exequias ejus celebrarent quod et factum est a nobis circiter praedictum tempus. habueruntque fratres illo die pro laboribus suis recentem salmonem elixum et assum et pintam vini et spaciamentum et similiter die sequenti; licet hoc fuerit respectu novi sacristae nostri tunc recenter ordinati, praedictis tamen expensis. Haec ille Joannes loco praeallegato. Idem noster D. Joannes Ammonius de Harenâ postquam in suo Chronico folio 67 scripsisset annum et diem receptionis et professionis suae ut supra retulimus; addit, Et idem frater multis annis fuit in hâc Domo Cantor Chori, et contulit huic Domui plerosque bonos Libros et inprimis Bibliam eleganter impressam et accuratè correctam (quae anteà non fuit in hâc domo) divisam in sex partes cum glossâ ordinariâ et glossâ interliniari et glossâ Nicolai de lyrâ Literali et morali, cum additionibus Pauli Burgensis; et replicis Georgij Dorinck et concordantiarum additamentis in marginibus. Literas capitales lazurio et minio fecit D. Judocus Hinckaert Confrater noster sed croco illuminavit hanc Bibliam idem frater Joannes Ammonius, adjuvantibus cum quibusdam fratribus. et Gandavi fuerunt hi libri compaginati. Praeterea contulit idem et Postillam Guilielmi Parisiensis in Epistolas et Evangelia totius anni tam de tempore quam de sanctis. Et his adjuncti sunt tres Libri salutare de Patientiâ eleganter

compositi ab cruditissimo Theologo et facundissimo Poetà F Baptista Mantuano Carmelitâ oratione prosaica; et hi quoque Libri benè et correctè impressi et perpulchrè sunt illuminati et signati et in Bibliothecâ positi. Item contulit idem Epistolas illustrium virorum, quibus adjuncti sunt Libri sex Elegantiarum sive de Lingua latinâ Laurentij Vallensis cum Epitomatis Ascensianis et Limâ ant. Mancivelli. His adjuncti sunt etiam M. Tullij Ciceronis Rhetoricorum Libri quatuor ad Herennium et hos Libros simul compaginavit in hâc Domo f Joannes Bruno de quo paulo mox plura. Caeterum de reliquis Libris quos tunc apportavit et postmodum quos acquisivit, alias fortassè commo= dius disseteretur. Haec iterum ille de se.

Scrpsit de Baptismae Caroli quinti et de ceremonijs et pompâ Gandavi hac occasione factâ, quibus interfuit et habet illa initio 2ⁱ Chronici fol. 61 ante annum 1526 missus fuerat hospes ad Domum Lovanij, quamdiu ibi haeserit non scitur, sed hoc anno inde huc est reversus post festum S. Sacramenti.

Carta Capituli generalis anni 1529 habet articulo Domûs Capellae: Et de hijs quae scripsit D. Joannes Ammonij habeat patientiam, stabiliens se in vocatione quâ vocatus est, et acquieseat consilijs Prioris sui.

hoc eodem anno visitanti nos Illustri Domino de Nassau juniori cum suis, obtulit illi D. Joannes noster Carmen sapphicum quod paucis ante diebus de Turture et voluere concinnaverat; quodque idem gratanter accepit. vero similiter ab hoc tempore caepit quasi haesitare in fide, quod judicare possumus ex illâ instabilitate de quâ monetur in Cartâ Capituli: et ex ijs quae sequentur, unde sane habemus rationes conjecturandi quod in hâc suâ haesitatione per Litteras consilium petierit ab Erasmo Rotterdamo, quodque illa Erasmi Littera quam citat nos= ter Surius ad annum 1536 ad eum directa fuit. verum quidem est quod Livinus Ammonius frater ejus in Sylvâ S. Martini cum Erasmo societatem eoluerit a quo et dono recepit pulcherrimam Bibliam graecam; sed firmus semper in fide Catholicâ Livinus videtur semper stetisse. quidquid sit de hâc nostrâ conjecturâ; describam hic fragmenta hujus Erasmi Epistolae responsoriae prout illam habet Surius.

Vereor (inquit) ne imponant ibi quorundam praestigiae qui jactant hodie splendidis verbis libertatem Evangelicam. crede mihi si rem proprius nosces, minus te taederet istius vitae. video genus hominum exoriri a quo meus animus vehementer abhorret. neminem video fieri meliorem, deterioros omnes quotquot ego sanè noverim, ut vehementer doleam me quondam in Libris meis praedicasse Libertatem spiritûs ..... Civitates aliquot Germaniae implentur desertoribus monasteriorem, sacerdotibus conjugatis plaerisque famelicis ac nudis: nec aluid quam saltatur editur bibitur subatur: nec docent nec discunt. Nulla vitae sobrietas nulla sinceritas. ubicumque sunt, ibi jacent omnes bonae disciplinae cum pietate. plura tibi super his scriberem, si tutum esset literis commendare ..... quaeenam est haec libertas ubi non licet dicere preces, non licet sacrificare, non licet jejunare, non licet abstinere a carnibus ?

cogita quid talibus possit esse miserius etiam in hoc seculo ... Emoriar si vel tantillum roboris haberet hoc corpusculum ut saltem vivere posset, ni malim isthic tecum agere quam in palatio Caesaris esse primus Episcopus. proinde mi Charissime in Dño et per veterem imo perpetuam amicitiam nostram et per Chrissum oro, obsecro, obtestor, ut istud taedium penitùs excutias ex animo; nec aurem praebeas exitialibus hominum fabulis qui nihil opitulaturi sunt tibi, sed irrisuri potius ubi te infoveam pellexerint.

Haec Erasmi Epistola si ad nostrum D. Joannem scripta fuerit, retinuit eum quidem ab apostasiâ sed non mutavit animum aut inclinationem ad Lutheranismum. hoc probat Carta Visitationis Domûs hujus Capellae anni 1539 in quâ videtur sequens : monachos et Laicos fratres (quod gaudentis referimus) pro majori parte commendatione dignos ad veritatem Evangelij et ordinis nostri observantias recté ambulantes invenimus, licet non de esset inter eos D. Joannes de Harenâ haeresi Lutheraná infectus, et suâ obstinatâ perversitate confratres suos conturbans et plurimum scandalisans; ac propterea a Vli P. Priore suo cum vicualium restrictione Cellae inclusus. quem cum nullis opportunis medijs ab erroribus et falsis opinionibus suis revocare potuissemus, ex Confratrum suorum informatione, cum arctiori restrictione vicualium in praescripta reclusionem continuandum judicavimus. Caeteros vero etc^a Resipuit tamen ab illo errore et stultitiâ et in gremio S. Matris Romanae Ecclessiae obyt, nam obitus ejus nunciatur in Chartâ Capituli nri generalis et habetur in Calendario Domûs hujus: sub 27 octobris 1543. quot autem annis manserit inclusus ignoratur.

D. Adrianus Noteboom monachus professus hujus Domûs. quem non nominat in suo Chronico D. Joannes Amoenius licet cum eo vixerit et Procurator in hac Domo fuerit anno 1534° et alys forsitan annis. receptus hic videtur et professus circa annum 1524 dum ab avunculo ejus dicit manuale Domûs in Elecmosinam aliquas pecunias accepimus. equidem scripsit sermones Dionisij nostri ad Religiosos et alia hujus opuscula quae M.S. habemus in uno volumine ligata, in cujus fine scripsit. Hunc Librum scripsit in Domo Capellae ord Cart^s f Adrianus Noteboom monachus professus ejusdem Domûs. Carta Capituli nostri generalis anni 1540 habet obitum D. Adraini monachi professi et vicarij Domûs Capellae, et certè ille idem est quia tunc temporis inter professos non dabatur alter Adrianus obyt autem 15 februarij hujus anni.

D. Georgius Wilhelmi vel Willems Gandensis monachus professus hujus Domûs, receptus et vestitus sub D. Carolo Serraes Priore 24ª Junij 1503 et anno sequenti die eâdem professus. hic cum D^o Jacobo clerici de quo infrâ simul

✓ (47) Ch. 17004

(750) Ch. 17068

primò Gandavi deinde Parisijs operam dederant bonis Literis datur in archivis in Procuraturâ una Litera scabinorum Gandensium quâ Joannes Willems civis et opifex et Margarite Hoetermans conjux ejus Parentes hujus D. Georgij dant D. Priore Carolo ad opus monasterij annuatim Redditum 30 solid. grossorum flandriae super Civitate Gandavensi, ad onus annui anniversarij perpetui ac pantiâ piscium et unius pinta vini cuilibet monacho dandae; et in adventu cuilibet sacerdoti Religioso unam pintam olei olivarum in perpetuum constituens. Littera est de 7^a Marty 1517. hic fuit plus quam 23 annis in hâc Domo sacrista, nam anno 1524 hoc erat, et 14 martij 1547 sacrista obyt.

D. Judocus Hinckaert Bruxellensis monachus professus hujus Domûs receptus ad ordinem a D. Gaspare van der Stock Priore, et vestitus 12^a July 1491 ac anno sequenti sub eodem Priore eâdem mensis July die, professus. qui reliquit Domui huic Reditum 36 Rhenensium annuè super Civitate Bruxellensi et cujus Parentes et Amici Domui nostrae Benefecerunt. Hic verus Cellita postquam vixisset in hâc Domo 66 annis, contentus suâ Cellâ videlicet Litterâ N, in illâ obyt in profesto S^{ti} Evangelistae Lucae 11 Octobris 1556 senior Domûs. quam - stabilitatem (scribit Wallius) relinquo Lectori debitè pensandam.

(1459) ch. 1785

D. Hubertus ab Angiâ Filius Illustris Domini Philippini Domini de Santbergen etc Monachus professus hujus Domûs. de quo in Chronico D. Joannis Ammonij fol. 111 ubi de eo agitur est additum altero caractere : qui fecit mirabilia in vitâ suâ. utinam nobiliora ! Presentavit se autem hic et locum postulavit sub habitu sacerdotis saecularis et receptus fuit a D^o Carolo Serraes Priore ac vestitus habitu novitij 22° Martij 1530 et facto novitiatu sub eodem Priore professus anno sequenti 1531 eadem die. non diu post professionem incaepit ostendere suam instabilitatem et nequitiam: hinc aufugit sed comprehensus carceri inclusus est. in Chartâ Capituli nostri generalis anni 1533 habetur articulo Domûs Capellae, Et D. Hubertus ibidem propter fugam incarceratus, sub spe emendationis liberetur è carcere. tunc vero similiter è carcere liberatus fuit. sed jam liber ut creditur iterum aufugere vel tentavit vel aufugit, et iterum apprehensus in carcere fuit repositus; aut cum ordinatum in Cartâ praecedenti fuisset ut liberaretur, liberatus non fuit propter incognitas nobis rationes, quidquid de eo sit: anno 1536 iterum sollicitavit ex eo liberari; et respondit capitulum generale hujus anni articulo Capellae haec verba : Et super liberatione e Carcere D. Huberti monachi professi ibidem committitur Priori Domûs ut cum consilio sui Conventûs agat

(1533) ch. 17093

quod secundum Deum utile videbitur. Quid in hoc Prior et conventus fecerit, ignoramus. Sed circa annum 1540 innotuit Patribus Capituli nostri generalis D. Hubertum hunc ad huc semel fuisse vestitum et professum Cartusianum in Domò nostrâ de Snals quae Mons Angelorum vocatur in Comitatu Tirolensi : quae ut Miraeus scribit in originibus Cartusiarum, Cartusia est in altissimis Montibus rupibus que posita et aliquot horarum spatio vix pervia, adeo ut sit locus honoris ac vastae solitudinis. Carta Capituli nostri generalis hujus anni 1540 habet sequens articulo Capellae: Et declaramus D. Hubertum Edinghen verè esse professum Domûs Montis Angelorum in Snals, irritam habentes professionem secundò factam in Domo Capellae tamquam abusivam et statutis nostris contrariam. cum in illo Capitulo de transmigratione ejus ad illam Domum nihil fuisset ordinatum, Capitulum generale anni sequentis 1541 habet : Et D. Hubertus Edinghen remittatur ad Domum primae professionis suae in Snals sibi destinata per novissimum Capitulum generale. Carta autem haec non est sortita suum effectum, quâ de causâ, nos latet. maluit forsâ hic in carcere detineri quam ad illam Domum de Snals reduci.

Carta Capituli generalis anni sequentis 1542 articulo Capellae habet : et D. Hubertus maneat ibidem in Carcere donec de eo Ordo aliter ordinaverit. Sic cecinerunt Patres Capituli nostri generalis varis annis et semper hic mansit inclusus, non invenimus quod Domus ejus in Snals nobis de eo aliquas expensas solverit, sicut nec ejus Parentes aut amici tam divites.

Carta Anni 1546 articulo semper Capellae: Et super D^o Huberto ibidem incarcerato committitur visitoribus ut provideant sicut eis scribitur ad partem.

Carta Anni 1548 : Et D. Hubertus ibidem incarceratus perseveret incarceratus donec saluti suae provideri poterit.

Carta Anni 1549 : Et D. Hubertus ibidem incarceratus perseveret in carcere, quo usque visitoribus constiterit de ejus emendatione et bonâ voluntate.

Et demùm Carta Capituli generalis Anni 1555 habet articulo Capellae

“ Et D. Hubertus incarcerato visitatores provideant prout viderint expedire ad Dei et Ordinis honorem, et ipsius incarcerati salutem.

Invenimus autem illum obiisse 10° februarij hâc autem die obitus ejus ponitur in Calendario hujus Domûs, et inde constat quod poenitens et ad se reversus obierit. Annum obitus ejus adhuc ignoramus et ignorabimus donec istorum temporum Cartas habebimus, quae raras sunt admodum; unde nec annos obitûs variorum hic sequentium monachorum scire potuimus. Cogitet Lector quam perplexus fuerit animus et conscientia Prioris hujus Domûs dum D. Hubertum sive ex Confessione sive ex alia scientiâ scivit apostatam se recepisse.

D. Jacobus Clerici vel Clercx Gandavensis. Monachus professus hujus Domûs. Vestitus sub D. Carolo Serraes Priore 18 Junij 1503 et eadem die sequenti anno 1504 sub eodem D. Priore professus hic cum D^o Georgio Willems qui supra, Gandavi primum, deinde Parisijs simul operam dederant bonis literis. Sacerdos est consecratus in adventu Dni 1507. Obyt autem prout habet nostrum Calendarium 7^a martij sed more antiquo non indicat annum. ex eo tamen quod adjungit : qui annis quasi 50 religiosè vixit in ordine judicamus illum obysse circà annum 1553, et vixisse valdè religiose.

(1224) Ch 17104

D. Sebastianus Petri vel Peeters Amstelodamus monachus professus hujus Domûs, receptus a D^o Carolo Serraes Priore et sub eo professus, primam missam celebravit anno 1515; deinde missus ad Domum nostram propè Antverpiam hospes circa annum 1525. defuncto autem in die Coenae Domini anni 1533 D^o. Judoco Herbosch Priore hujus Domûs electione Conventualium hic noster Sebastianus illi successit Antverpià vocatus. quâ in dignitate laudabiliter se gessit sed circà annum 1546 caepit valetudine minui et saepius aegrotare quare a capitulo generali absolutionem magnis conatibus obtinuit eodem anno per Capituli generalis Cartam, et institutus hujus Domûs vicarius, concessa Conventualibus novi Prioris electione de hoc docto viro habet Bibliotheca Cartusiana: D. Sebastianus Petri Amsterodamo batavus floruit An. Dñi 1533, praefixitque Hymnis quibus Ordo Cartusiensis utitur, quique a Dionijsio Rickelio commentarijs illustrantur : Cartusiasticon (ita namque auctor nuncupat) quatuor distinctum Elogijs, versu nimirum hexametro. obyt in hâc Domo vicarius 11 Junij; quo anno, deficientibus cartis ignoramus, non videtur autem quod adhuc diu supervixerit post suam absoltionem,

(2576) Ch 17216

D. Raso de Fonte alias van den Borre ex Moerbeke monachus professus hujus Domûs. Vestitus sub D. Carolo Serraes Priore in die S. Annae 26^a anno 1505, et anno sequenti eadem die professus. sequentia scribit de illo noster ammonius in 2° Chronico fol. 86: Juvenis inquit bonae indolis, qui venerat huc a Lovanio ubi habitarat cum D^o Petro Theniense Doctore utriusque Juris. cum autem haberet quaedam Ecclesiastica Beneficia, essentque permulti qui rogarent ea sibi resignari; commodum quidam Religiosus sacerdos Lovaniensis a terrâ Sanctâ venerat D. Petrus; quem jussit ad se vocari f^r Raso, et sua beneficia gratis illi cum benevolentia contulit. hic etiam f^r Raso germanum fratrem habuit Carmelitam professum apud fratres Carmelitas propè Angiam, vocabaturque D. Georgius, et in spaciamentis apud nos

(2513) Ch 17210

quandonque salutarem habuit sermonem. Raso noster gradatim ascendit ad ordines, factus Diaconus in Xbri 1507 tandem sacerdos consecratus est Tornaci in 7bri 1508. postquam autem diu religiosè que vixisset in ordine obyt 21 7bris, quo verò anno ignoramus quia hoc nec Calendarium habet, et Cartae Capituli nri generalis hujus temporis plurimae nobis desunt : fuit hîc etiam vicarius.

D. Joannes ab Ascâ monachus professus hujus Domûs, quo autem precisè anno et die vestitus et professus sit non invenimus. erat hujus Domûs Procurator anno 1526 et forsantè quod adhuc erat anno 1538. Anno autem 1528 defuncto ejus Parte aliqua nobis bona in Assche devenerunt quae postea sunt vendita. Procurator existens scripsit parvum Libellum qui Ascanus inscribitur et est in Procuraturâ; in quo multa Domui huic utilissima scripsit et annotavit sed difficili admodum Characterè inde tamen videmus illum Bonorum et Reddituum hujus Domûs perfectissimam habuisse notitiam. de illo habet 2^m Chronicon fol. 95 quod defuncto D. Michaele de Casleto de quo supra in Cella nota Littera C, eam inhabitare caepit D. Joaⁿ de Ascha Procurator nolens amplius habitare in parvâ Cellâ quae est propè januam nolae ubi antecessores ejus habitabant. Voluitque facere ostium in pergula illius Cellae, per quod existus esset sibi ad exteriorem cortem, et a corte introitus in Cellam, sed Prior non permisit. Absoluto per Cartam Capituli gls anni 1546 Priore hujus Domûs D. Sebastiano Petro Amstelodamense, Conventuales in suum Priorem elegerunt hunc D. Joannem Ascanum qui tamen non nisi duobus annis Prior mansit. invenimus eum fuisse in hac Domo Vicarium sicut et vicarium monialium propè Brugas, quos vero similiter vicariatus post suam absolutionem a Prioratu exercuit. obyt 6 7bris 1554 et in Carta Capituli 1555 habet missam de B^a Maria per totum ordinem, tamquam de ordine optimè meritis.

(1373) ChM 117

D. Arnoldus a Tiliâ alias van der Linden Bruxellensis monachus hujus Domûs receptus a D. Sebastiano Petri Priore et professus sub eodem circa finem Januarij 1536 quo etiam anno factus est in urbe montensi subdiaconus et tandem gradatim consecratus est sacerdos. Postea factus est in hâc Domo vicarius et anno 1554 missus est ad Dommum Hollandiae Procurator, in quo officio confirmatur in Carta Capituli gls anni 1555. fuit etiam in illâ Domo Vicarius per aliquot tempus. Anno 1556 sublato circa mensem Julij sive per Cartam sive alio modo hujus Domûs Priore D. Martino de Beir; hic D Arnoldus per conventualium electionem hic Prior constituitur ad hoc evocatus

(250) ChM 079

e Procuraturâ praedicta Domûs Hollandiae. sed brevi tempore praefuit et sex tantummodo mensibus, nam obyt 8 Januarij anno 1556 si vereri stilo computemus qui stilus tunc ad huc perseverabat.

D. Paulus Pauli Montanus monachus professus hujus Domus, de quo nihil invenimus quam in antiquo hujus domus Calendario, quod scilicet obierit hic sacrista 12 Xbris 1558.

(?)

Ch M 202

D. Judocus Erbault. Monachus hujus Domûs; ut habetur in Litteris erat filius naturalis D. Joannis Erbault Pastoris in Tollebeke, sed puto filius legitimus istius Pastoris qui certè ante amplexum statum Ecclesiasticum junctus fuerat Matrimonio. Video illum terminum aliquando in illis temporibus usitatum fuisse pro filio vero vel simili. habuimus autem a Patre ejus Pastore induitu filiitèjus magnum dimidium Bonarium Terrae propè et contiguum villae nostrae te Cromrycke cum Domo superpositâ 29^a martij 1557. sed diu non vixit noster Judocus nam obitum ejus denuntiat Carta anni 1559. obyt prout scribitur in Calendario 11^a Xbris 1558.

(1445)

Ch M 173

D. Nicolaus de Behault Montensis, Monachus hujus Domûs receptus a D. Carolo Serrae Priore et vestitus in festo S. Agnetis Virg. et Martyris 21 Januarij 1509 professus sub eodem Priore eadem die anno sequenti 1510. et eadem die anno 1511 cantavit hic primam suam missam. de illo scribit noster Joannes Ammonius de Harenâ in 2° Chronico fol. 86, et de Beneficijs a Parentibus ejus huic Domui collatis, quae sequuntur :

(2145)

Ch M 101

Hujus f^r Nicolai Parentes ordinaverunt ut quotannis ad vitam, eorum filij Nicolai, in festo S. Agnetis V. et M. ad portam Monasterij nostri daretur pauperibus de uno frumenti modio panis, et fratribus panta et vini pinta et spaciamentum.

Et idem f^r Nicolaus quando primam cantavit missam suam, habuit a parentibus suis ornamenta sacerdotalia valde pulchra et pretiosa quae deinceps habebantur pro optimis in hâc domo: et eodem die obtulerunt etiam Calicem et duas ampullas argenteas.

Et fecerunt in Montibus Hannoniae per Joannem LeCat pictorem ibidem deaurari magnam Tabulam summi altaris (quae nunc pendet ad murum in anteriori Ecclesiâ) quam paucis annis antè fecerat fieri Bruxellae D. Joannes Thielmanus vir admodum venerabilis sacerdos curatus de Tollenbeke suis expensis et valvas ejus ibidem depingi fecit : qui in

senectute suâ fuit in hâc domo Praebendarius. Vide de hac Tabulâ fol 82 ydem Parentes fratris Nicolai dederunt quatuor peripetasmata de rubro serico pellucenti cum vittis et fimbrijs etiam sericis et annulis aeneis ad ornatum summi altaris et petierunt ut in festo S. Agnetis ornamenta praedicta semper in usu solemniter haberentur.

Item anno 1529 ordinaverunt, ut una quotidie missa votiva privatim in hâc Domo celebraretur, vel a monachis si vellent; aut si nollent ab alio quovis sacerdote et pecuniam dedere sufficientem pro hujusmodi ministerio ritè peragendo.

Item ordinarunt 50 Rhenenses aureos ad vitam D. Nicolai, levaridos annuè semper a ministris Domûs illius in quâ D. Nicolaus moraretur qui 50 Rhenses ad Ministros seu Priorem mittebantur ab illis.

Anno 1528 acceptavimus a Patre D. Nicolai onus missae quotidianae de quâ foundatione litteram hic suprâ descripsimus folio 68 pro 720 florensis semel, quod onus nunc gravissimum nobis est licet adhuc aliquo modo reductum, ob paucitatem sacerdotum.

Item A° 1529 pia memoriae D. Joannes de Behault Pater Confratris nostri Montibus Hannoniae obyt et pro eo religionè celebratae sunt a nobis Exequiae, et Mariti filiarum ejus liberaliter apud nos parentaverunt.

Item venerabilis vidua et religiosa faemina mater D. Nicolai, Mantellum valde praetiosum postea donavit ad ornatum Imaginis beatae Mariae quae est in sacello anterioris Ecclesiae. Itemque alio tempore bina ornamenta sacerdotalia dono recepimus a D. Nicolai Parentibus; quorum Artificium fuit hujusmodi ornamenta parare ac vendere et Phrijgiones quoque erant et mercatores divites. Item frequenter nobis vinum propinaverunt. Item a sororibus D. Nicolai aut ab ejus matre singulis monachis donata fuere pectoralia. Praecipuè tamen nobis succurrerunt commodando pecunias, quando nobis exactiones a Dominis terrae fuerunt impositae. praeterea diversis temporibus innumera nobis praestiterunt beneficia, vasa haecum et similia. Ut de Laicis fratribus nostris interim non sileam, ipsi quoque saepè grata munuscula benevolè donata ab ipsis receperunt.

Porrò D. Nicolaus semper habitavit in Cellâ super sacristiam, quam cellam accuratè reparavit ad commodum suum et pellucidè adornavit Et ipse quidem acri ingenio praeditus, literisque latinis mediocriter eruditus : praestantissimorum Ecclesiae Doctorum sibi volumina comparavit. Nempè Originis, Divi Cypriani, Divi Basilij, Joannis Chrysostomi, Athanasij, Augustini, Bernardi, Joannis Damasceni, Joañ Cassiani, Prosperi et aliorum alia multa; quibus evolvendis utiliter semet occupavit et fructuosè tempus deduxit. Verum ne videar in os laudare eum, videlicet qui inter nos etiamnum vivit; ad alia nunc transeamus. haec D. Ammonius loco supradicto.